

Sýrie na rozcestí: Společně můžeme dát naději lidem, kteří ji potřebují

11.2.2025 - Kusay Hassun | Člověk v tísni

Humanitární krize v zemi, kde humanitární pomoc potřebuje více než 16 milionů lidí, je závažná. Přesto syrské obyvatelstvo hledí do budoucna s opatrným optimismem. Zranitelnost přetrvává, ale existuje i naděje, že změny v zemi mohou nastartovat nový lepší začátek a rozvoj.

Lidé se chtějí vrátit domů, ale kam?

Po pádu Assadova režimu jsou dříve vládou kontrolované oblasti přístupné nevládním organizacím, které před tím mohly působit pouze na severu země. Lidé se po mnoha letech začali vracet do svých původních domovů, je ale těžké zůstat v místech, kde nefungují základní služby a vše je zničené válkou.

„Na tento okamžik jsme čekali roky. Nic nedokáže popsat radost z toho, že se můžeme konečně vrátit do svého domova ve městě Homs. Jsme ale v šoku. Takovou masivní zkázu jsme nečekali. Celá oblast je neobyvatelná. Rysy města jsou k nepoznání,” říká Anas (58 let) z Homsu.

Návštěva nově přístupných oblastí: Vyhodnocení kritických potřeb

Díky naší dlouhodobé přítomnosti v Sýrii jsme byli schopni rychle zareagovat. Naše týmy prováděly návštěvy a vyhodnocovaly situaci v nově přístupných oblastech. Navzdory logistickým a koordinačním překážkám nám okamžitá reakce poskytla základní informace o tom, co lidé nejvíce potřebují ve městech Aleppo, Homs, Hamá a jižní Idlib a jejich okolí.

Tyto regiony, stejně jako většina Sýrie, nadále trpí vážným nedostatkem humanitární pomoci a základních služeb. Miliony lidí se každý den potýkají s problémy s nedostatkem základních potravin a dalších životně důležitých potřeb.

Nutná je obnova a rekonstrukce, situace je kritická

Vysídlení Syřané čelí zoufalým podmínkám, přičemž 80 % z nich tvoří ženy a děti, kteří žijí často v těch nejhorších podmínkách. Situace v oblasti bydlení je ovlivněna 13 lety války, kdy rozsáhlé útoky a nepřátelské akce způsobily škody na domech i infrastruktuře zasažených měst.

V jižních částech Idlibu bylo poškozeno více než 90 % budov. Velké části města jsou úplně opuštěné - není možné v nich žít. Podobně je to i v Homsu nebo Aleppu, kde jsou zničené celé čtvrtě a v některých případech se tím staly neobyvatelnými.

Mnoho lidí navíc nadále žije v poškozených domech a budovách. Domy navrátilců jsou často buď úplně zničené a nebo poškozené.

Jídlo není jistotou - to je každodenní realita

V námi navštívených okresech se 63 % obyvatel zadlužilo jen proto, aby si mohli nakoupit potraviny. Polovina lidí, se kterými jsme se potkali, uvádí, že 51 - 75 % domácností (z této poloviny) čelí každodenní potravinové nejistotě, přičemž z druhé poloviny to bylo více než 76 % lidí. V oblasti je

velký nedostatek potravin. Humanitární intervence je nezbytná.

63 % obyvatel vydává na potraviny více než 80 % svých příjmů. Zbývající obyvatelé uvedli, že jejich výdaje jsou okolo poloviny jejich příjmů. *„Když jsem navštívil Aleppo, zjistil jsem, že životní podmínky tamních obyvatel jsou bídné. Lidé bojují o to, aby si zajistili každodenní stravu. Situaci ještě ztěžuje nedostatek pracovních příležitostí,”* říká Aisha (46 let) z Aleppa.

Lidé nedostatek financí řeší nejčastěji prodejem majetku, půjčkami, snížením množství potravin a nebo i posláním dětí do práce. Extrémní řešení, jako je třeba žebrání, není časté, ale ukazuje vážnost situace.

Vážný nedostatek vody

Naše cesta do nově přístupných oblastí také odhalila rozdíly k dostupnosti vody, hygieny a rozdíly ve zpracovávání odpadu. To poukázalo na problémy v oblasti funkční infrastruktury a poskytování služeb. 88 % respondentů uvádí, že v posledních pěti letech, se snížila vodní hladina ve studních. Voda je nedostupným zbožím. Často je dovážena nákladními auty, to je finančně nákladné. Kvalita vody je navíc velmi špatná. *„Kromě toho, že je vše zničené, tak v naší vesnici není práce. Dokonce i sehnat vodu je těžké. Dováží jí nákladní auta. Je to příšerně drahé,”* vysvětluje Mahmoud z Bredy, vesnice na jihu Aleppa.

Vzdělání a velké výzvy

Zjistili jsme také významné problémy a rozdílné priority v přístupu ke vzdělávání. Největší překážkou je finanční situace: chudoba, která vede k dětské práci, částečně nebo úplně zničené školy, nedostatek učebnic, paliva, vody, sanitárních a hygienických zařízení a nedostatečné platy učitelů. Vzdělávání negativně ovlivňuje neexistující doprava studentů. Některé školy byly využívány jako válečné kryty. Dalším z problémů jsou předčasné sňatky, rozpady rodin a v neposlední řadě chybějící dokumenty syřanů.

„Počet poškozených nebo zničených škol je velký. Mnoho studentů navíc muselo zanechat studia, aby pomohli své rodině v tíživé finanční situaci. Učitelé mají velmi nízké platy. Ty nepřesahují 30 dolarů měsíčně,” vysvětluje Ibtisam, učitelka z Homsu. Ve všech navštívených okresech zůstává v průměru 20 % škol nefunkčních. Pomoc se musí zaměřit na obnovu škol, jejich vytápění, opravu infrastruktury a je nutné podpořit kvalifikované učitele a vybudovat další prostory pro výuku.

Většině lidí se nedostává ani to nejnutnější

Podle dotazovaných se 78% domácností potýká s problémy kvůli nedostatku příjmů. To co vydělají, jim nestačí ani pokrytí toho nejnutnějšího. Například i chléb je cenově nedostupný. Majitelé obchodů se potýkají s nízkými tržbami a dluhy.

Míra nezaměstnanosti se ve většině navštívených okresech pohybuje mezi 51 až 70 %, kdy v některých dosahuje až 90 %. Ženy tvoří 41,6 % pracovní síly a věnují se především zemědělství a manuální práci. Některé také pracují ve školství, zdravotnictví a administrativě.

Rozšíření našich aktivit do nově dostupných oblastí

Pokračujeme v posuzování a řešení naléhavých humanitárních potřeb v nově přístupných oblastech. Po komplexním hodnocení v terénu naše týmy identifikovaly kritickou potřebu finančních distribucí na podporu hostitelských komunit a navrátilců ve venkovských částech Aleppa. V rámci okamžité pomoci poskytujeme ve vybraných oblastech víceúčelovou finanční pomoc. 800 domácností od nás obdrží postupně 150 dolarů. Tato iniciativa pomáhá rodinám znovu získat stabilitu, zmírnit finanční

problémy a pořídit si to základní, co potřebují.

Kromě toho vyhodnocujeme aktuální situaci na místě a připravujeme budoucí plány našich programů. To zahrnuje vyhodnocení potravinových potřeb a bezpečnosti, dostupnost zdrojů obživy a dalších základních humanitárních aktivit, aby byla zajištěna komplexní pomoc, založená na nejakutnějších potřebách. Jsme i nadále odhodláni poskytovat životně důležitou pomoc a udržitelnou podporu, pomáhat zasaženým komunitám v obnově. Chceme pomoci zajistit lepší a stabilnější budoucnost.

Musíme začít jednat okamžitě!

Ani naše snahy však nepostačí. *„Naše současná pomoc pokrývá jen velmi malou část skutečných potřeb. Řešení rozsahu této krize vyžaduje mezinárodní solidaritu a navýšení financování tak, aby bylo možné poskytnout skutečnou pomoc milionům lidí žijících v těžkých podmínkách,“* vysvětluje Wail Khazal, ředitel programů v Sýrii. *„Zasazujeme se o další podporu našich dárců, ale také na úrovni dalších platform,“* dodává.

Vzhledem k tomu, že v ohrožení jsou miliony životů, dočasná řešení pro současnou Sýrii nestačí. Musíme jednat hned. Zasazovat se o větší mezinárodní solidaritu, navýšení financování a kontinuální podporu humanitární pomoci, která je nezbytná pro zajištění bezpečných podmínek. Naše vytrvalá podpora pomůže lidem v Sýrii obnovit zemi a zajistit její prosperující budoucnost. V naší pomoci musíme být empatičtí a naše pomoc musí být skutečná. Společně můžeme Sýrii obnovit a místním lidem dát opět naději.

Člověk v tísní v Sýrii

- Člověk v tísní stojí již více než deset let v čele poskytování životně důležité pomoci a budování dlouhodobých programů obnovy v severní Sýrii. V regionu působíme od roku 2012 a naše práce je vedena snahou podporovat nejzranitelnější komunity a zajistit jim přístup k základním službám, ekonomickým příležitostem a cestu k obnově.
- VZDĚLÁNÍ - INVESTICE DO BUDOUCNOSTI: Vzdělání je více než jen učení - je to základ naděje a důstojnosti. Podporujeme 80 škol a vzdělávacích středisek, v nichž se učí více než 65 000 studentů. Věnujeme se také doučovacím programům a psychosociální podpoře, tak abychom dětem pomohli vybudovat si cestu k lepší budoucnosti.
- POTRAVINOVÁ BEZPEČNOST: Boj proti hladu a podvýživě: Hlad zůstává jedním z největších problémů syrských rodin. V roce 2024 jsme poskytli 145 000 lidí potravinovou pomoc v kritické situaci. Jednalo se o dotovaný chléb v těžko dostupných oblastech. Posilováním místní produkce a distribuce potravin se také snažíme vytvářet udržitelná řešení pro potravinovou bezpečnost.
- FINANČNÍ POMOC: ZNOVUNABYTÁ DŮSTOJNOST A MOŽNOST SVOBODNÉ VOLBY: Základem naší humanitární pomoci je umožnit lidem finanční rozhodnutí. Lidé dostávají potravinové i nepotravinové poukázky (papírové i elektronické) a finanční granty na pomoc během zimního období. To vše umožňuje flexibilní řešení pro více než 330 000 lidí v severní Sýrii.
- BUDOVANÍ ZDROJŮ OBŽIVY: EKONOMICKÁ ODOLNOST: Kromě okamžité pomoci

pomáháme komunitám obnovit i jejich ekonomickou stabilitu. Pomoci finančních podnikatelských grantů a programů "Cash for work", kdy lidé dostávají peníze za odvedenou práci, jsme přímo podpořili 1 800 osob. Kromě toho se dalších 1 500 osob - zejména žen zapojilo do svépomocných skupin, kde získaly přístup k mikropůjčkám a sdruženým spořicíím fondům, aby mohly zahájit drobné podnikání a zlepšit tak svou finanční situaci a nezávislost.

- Desetiletí obětavosti: Jen v roce 2023 jsme poskytli humanitární pomoc téměř jednomu milionu lidí v hodnotě 67 milionů eur. Za tímto úsilím stojí oddaný tým, aktuálně čítající přibližně 600 zaměstnanců, z nich valnou většinu tvoří místní odborníci, kteří zajišťují aby se pomoc a podpora dostala k lidem nejefektivnějším a nejudržitelnějším způsobem.

<https://www.clovekvtisni.cz/syrie-na-rozcesti-spolecne-muzeme-dat-nadeji-lidem-kteri-ji-potrebuji-12313gp>